

ASOCIÁCIE POLIO V SR

Z obsahu:

1. Pripomínáme si Svetový deň boja proti detskej obrne
2. Októbrová konferencia o PPS v Prahe
3. MDOZP – Hokovce

2/2015

Ročník XX.

Pripomíname si Svetový deň boja proti detskej obrne

Keď toto píšem, je 24. september, deň, v ktorý si na podnet Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), Svetovej aliance na podporu dojčenia, Detského fondu Spojených národov (UNICEF) a organizácie Rotary International pripomíname Svetový deň boja proti detskej obrne. Presne pred rokom som do podateľne ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky na Kramároch v Bratislave odovzdal list adresovaný ministerke zdravotníctva SR, p. JUDr. Zuzane Zvolenskej, ktorého prílohou bolo niekoľko sto petičných hárkov spolu so 7111 podpismi občanov Slovenska, Čiech a Moravy, ale aj zopár ďalších európskych krajín.

Pani ministerka o desať dní na to podala demisiu, no od jej nástupcu, pána ministra Viliama Čisláka sme začiatkom decembra 2014 dostali slušnú a vcelku sľubnú, optimisticky znejúcu odpoveď, v ktorej nás uistil o tom, že sa našimi požiadavkami ministerstvo „bude zaoberať v spolupráci s odborníkmi v príslušných medicínskych odboroch a so zdravotnými poisťovňami“ a že vyhovieť našej prvej požiadavke – zaradiť postpoliomyelitický syndróm do zoznamu prioritných chorôb – nebude problém vyhovieť. Stalo sa, diagnóza PPS sa už v tomto zozname nachádza a tento právny stav platí od prvého apríla tohto roku (snáď to nebol vtip ☺), písali sme o tom podrobnejšie v jarnom čísle nášho Informátora.

Stanovisko pána ministra V. Čisláka k našej druhej a kľúčovej požiadavke bolo, že ministerstvo sa tým bude zaoberať „pri najbližšej novelizácii zákona č. 577/2004 Z. z.“. Sledujem pravidelne a veľmi podrobne na Portáli právnych predpisov na stránke Ministerstva spravodlivosti SR (<https://lt.justice.gov.sk/Default.aspx?AspxAutoDetectCookieSupport=1>), aké nové právne normy sa u nás aktuálne pripravujú, a to bez ohľadu na to, či ich predkladateľmi sú ústredné orgány štátnej správy, najmä jednotlivé ministerstvá, alebo či je to iniciatíva poslancov národnej rady. Snažím sa tak včas zachytiť tú „našu“ novelu, aby sme tak mohli hneď reagovať a či už sami alebo prostredníctvom NROZP (pomohli nám už aj pred rokom) zapojiť sa do pripomienkového konania.

Nič som tam však zatiaľ nenašiel, novelu zákona č. 577/2004 Z. z., ktorého prílohou by bol aj Indikačný zoznam chorôb a v ňom nami navrhovaná zmena pri poliomyelitíde, resp. postpoliomyelitickom syndróme z „béčka“ späť na „áčko“ ako to bolo kedysi, zatiaľ nikto nepripravil, nepredložil či už na rokovanie vlády SR alebo parlamentu.

Neostáva teda iné ako čakať, kedy sa tak stane – dobrou správou tu je, že sa tak určite stane, otázkou je iba to, kedy. Súčasný volebný obdobia sa

pomaly chýli ku koncu, v novembri je posledná riadna schôdza parlamentu, môžeme očakávať, že najneskôr pred Vianocami aj skončí a poslanci sa rozprúchnu po republike (alebo do exkluzívnych dovolenkových destinácií, ak sa už opäť kandidovať nechystajú, prípadne vedia, že už nemajú šancu byť znova zvolení), ak sa návrh novely tohto zákona do parlamentu teraz nedostane, na rad príde až v ďalšom volebnom období, teda najskôr niekedy v júni 2016, pred letnými a parlamentnými prázdninami, pravdepodobnejšie však až niekedy na jeseň budúceho roka.

Nevzdávame sa však – tých 7331 podpisov pod našou petíciou z minulého roka (k tým, ktoré sme odovzdali na ministerstvo pribudlo ešte 220 ďalších, ktoré prišli potom) stále platí, stálo nás to príliš veľa energie a času na to, aby sme to teraz zabalili. To nemôžeme a nesmieme urobiť ani kvôli sebe, ani kvôli všetkým tým, ktorí nás podporili a ktorí spolu s nami veria, že sa to musí podariť. A tu si kladiem otázku – a prečo by sa nám to podarilo nemalo? Veď sme pre to urobili všetko, čo bolo v našich silách!

Verím, že zdieľate môj optimizmus, nech nám to vydrží až kým sa to nepodarí.

Štefan Grajcár

Očkovat?? Neočkovat?? ... a októbrová konferencia o PPS v Prahe

Do aktuálne prebiehajúcej diskusie o potrebe, užitočnosti či nevyhnutnosti očkovania vstúpila u našich susedov v Českej republike aj naša partnerská Asociácia polio. V priebehu Festivalu Obnári obrnárom a o obrnároch, ktorý sa konal v dňoch 25. – 28. septembra 2015 v Janských Láznach, natočili k tejto téme krátky šot (necelé dve minúty), ktorý 26. 9. 2015 odvysielala Česká televízia v hlavnej spravodajskej relácii Události (šot si môžete pozrieť na tejto adese:

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/215411000100926/obsah/425320-setkani-lidi-s-detskou-obrnou>).

Tým to však neskončilo. Ešte v priebehu Festivalu jeho účastníkov informovala MUDr. Kateřina Fabiánová zo Státního zdravotního ústavu v Prahe o tom, že na 22. októbra 2015 pripravujú jednodennú odbornú konferenciu – konzultačný deň na tému „*Postpoliomyelitický syndróm. Prenosná detská obrna, 55 rokov od zavedenia plošného očkovania v ČR*“. Organizátorom konferencie bolo Centrum epidemiológie a mikrobiológie SZU a jeho oddelenie epidemiológie infekčných ochorení, spoluorganizátorom podujatia bola česká Asociácia polio.

O niekoľko dní na to mi Marika, naša ambasádorka v Čechách a na Morave, poslala e-mail s pozvánkou na toto ojedinelé podujatie s tým, že organizátori konferencie by radi privítali aj účastníkov zo zahraničia, teda aj zo Slovenska. Načim povedať, že konferencie sa mohli zúčastniť aj členovia českej Asociácie polio, čím by sa svojím formátom mohla porovnávať s konferenciami, ktoré o PPS zorganizovala Európska únia polio v r. 2011 v Kodani a minulý rok v Amsterdame.

Na konferenciu by som bol veľmi rád išiel, ale na 22. október som už, bohužiaľ, mal dohodnuté pracovné povinnosti a nemohol som ich už odvolať či presunúť na inokedy. Marike som dal vedieť, ako sa veci majú a poprosil ju, že ak na konferenciu pôjde, mohla by nám o nej napísať nejakú správičku do nášho Informátora, aby sme mali z prvej ruky, o čom to bolo, čo si z toho odniesla. Marike sa na konferenciu podarilo ísť a jej príspevok i s fotodokumentáciou nájdete hneď pod týmto mojím.

Nedalo mi to však a namiesto priamej účasti som pani doktorke Fabiánovej prostredníctvom Mariky aspoň poslal materiály z minuloročnej konferencie v Amsterdame a nejaké ďalšie informácie o dianí v EPU, resp. v tejto našej oblasti. A keďže ma jej iniciatíva zorganizovať túto konferenciu veľmi oslovila, dovolil som si jej aj napísať 19. 10. 2015:

Vážená pani doktorka,

ako Vám už písala Marika Mruzková z českej Asociácie polio, konferencie v Prabe, ktorí vo štvrtok tento týždeň organizujete a ktorej témou je poliomyelitída, PPS a ich presahy do súčasnosti, sa nebudem môcť kvôli pracovným povinnostiam zúčastniť. Je mi to veľmi ľúto, pretože túto aktivitu vnímam ako dosť prelomovú v týchto stredoeurópskych končinách, kde sa na polio pomaly už zabudlo a kde sa polio vníma ako niečo, čo tu bolo, a to už veľmi dávno a so súčasnosťou to už nemá nič spoločné. Prax - či už naša každodenná, teda nás všetkých, ktorí si svoje polioživoty žijeme napriek všetkému ďalej a ktorí súčasne dúfame, že máme ešte pred sebou niekoľko rokov (desaťročí?) aktívneho života, ale aj tých, ktorí dnes migrujú naprieč Európou - nás však presvedča, že poliomyelitída a jej dôsledky vrátane PPS sú tu stále prítomné. V podobe existujúcich rizík nových incidencií a s tým súvisiacich obrození našej aktuálne relatívne bezpečnej epidemiologickej situácie, ale aj v podobe následkov polio kombinovaných s prirodzenými procesmi degenerácie v dôsledku starnutia. Konferenciu preto vnímam ako príležitosť na otvorenie diskusie o jednej i druhej strane tejto danajskej mince (z ktorých však ani jedna nie je prívetivá), ale aj ako príležitosť na prijatie konkrétnych krokov a opatrení v oboch spomenutých oblastiach.

Z materiálov, ktoré som Vám prostredníctvom Mariky poslal, vyplýva, že problematike polio, PPS, resp. s polio súvisiacim obrozeniam sa venuje v zahraničí pomerne veľká pozornosť. Svedčia o tom konferencie, ktoré k tejto téme zorganizovala Európska únia polio (European Polio Union, EPU) v r. 2011

v Kodani a v r. 2014 v Amsterdame, ale aj tie, ktoré sa organizujú v iných častiach sveta (dlhú tradíciu majú v tom USA, prvá takáto konferencia sa však na opačnej strane sveta uskutočnila v septembri 2016 v Sydney v Austrálii). Na tej druhej európskej konferencii sa mi podarilo byť a napriek tomu, že nemám silu, ani kompetenciu preniesť to more informácií a poznatkov do domáceho prostredia, bola to pre mňa veľmi cenná skúsenosť.

V tom TV šote spomínate, že v Čechách a na Morave dnes podľa odhadu žije asi 5 tisíc ľudí, ktorí v detstve alebo ranej mladosti prekonalí detskú obrnu (na Slovensku by sa ich počet podľa hrubého odhadu mohol pohybovať okolo 1500-1700 ľudí) - to je viac ako dost na to, aby sa kvalite ich života venovala primeraná medicínska, sociálna či ďalšia odborná pomoc a starostlivosť. Veľmi si prajem, aby sa vám to podarilo naštartovať a nadviazať na to, čo sa pre obrnárrov v Československu urobilo desiatky rokov dozadu a v Čechách a na Morave snáď až do nedávnej súčasnosti.

Tie prezentácie z Kodane a Amsterdamu sú veľmi zaujímavé a bol by som nesmierne rád, keby boli inšpiratívne aj pre odborníkov tu u nás doma – vy v ČR ste už trochu týmto smerom vykročili, na Slovensku je okolo toho stále hlboké ticho, verím však, že časom precitneme a stane sa to predmetom aktívneho záujmu odborníkov aj tu. Najbližšia európska konferencia zasvätená poliomyelitíde, postpoliomyelitickému syndrómu a súvisiacim témam sa bude konať niekedy v lete alebo na jeseň 2017 v Štokholme - na tej poslednej som bol z Čiech, Moravy a Slovenska sám, aj to len ako „polio survivor“, nie ako odborník v niektorých z mnohých medicínskych oblastí, ktoré sa o poliomyelitikov dnes starajú. Verím, že na tej ďalšej konferencii už zástupca z ČR chýbať nebude, a to aj preto, lebo s liečením polio máte v ČR veľmi bohaté skúsenosti a excelentné výsledky (i ja sám som tobo žiarivým príkladom - nebyť opakovaných pobytov v Jánových Lázních a vo Veľkých Losinách 50 a viac rokov dozadu, tak už najskôr ani nie som), nie som si však istý, či Európa a svet o tom vie. Som presvedčený, že o tieto skúsenosti sa treba podeliť, s dôsledkami polio sa budú krajiny sveta vysporiadať ešte celé desiatky rokov a stále bude komu túto skúsenosť odovzdávať.

Vážená pani doktorka, ospravedlňujem sa Vám za tento trochu obširnejší a snáď aj trochu osobný mail, verím však, že ho prijmete ako úprimnú výpoveď človeka, ktorý má snahu aspoň trochu veci posunúť ďalej. Tá vaša konferencia do tohto kontextu zapadá veľmi presne, držím Vám palce, aby sa vydarila a splnila nielen vaše očakávania, ale aj očakávania celej odbornej a laickej verejnosti, kam vlastne patríme aj my obrnári.

S úctou,
PhDr. Štefan Grajcár
predseda Asociácie polio v SR
Republiková špecifická organizácia
Slovenského zväzu telesne postihnutých
Žebrianska 7, Bratislava, SR

Pani doktorka odpovedala obratom, poďakovala i za materiály, ktoré som jej k tejto našej téme poslal: „...*Když jsem si prohlížela programy jednotlivých zabraničních konferencí, uvědomila jsem si, jak malá pozornost se u nás této problematice věnuje. Myslím, že materiálu je v současné době na nejméně tři konferenční dny. Stále přemýšlím, co dále udělat, aby vše nezapadlo.*“

Našu krátku, no intenzívnu korešpondenciu som potom ešte deň pred konferenciou ukončil nasledovne: „...*Teším sa najmä z toho, že som vo Vás našiel spojenca, človeka, ktorý bude mať záujem a snahu posúvať veci ďalej. Ak budem vedieť a môcť, rád k tomu nejako prispejem a na budúcu užšiu spoluprácu sa naozaj teším. Napadá mi, že by sme napríklad mohli v horizonte napr. najbližších dvoch rokov skúsiť zorganizovať nejaké medzinárodné odborné podujatie, možno by sa na to dala získať podpora z Vyšegrádskeho fondu, mohlo by to byť za účasti medicínskych odborníkov z krajín V4, ale aj samotných obrnárov, mohlo by to byť spojené s výstavou protetických pomôcok a tak. Vedel by som v tomto smere osloviť náš Ústav verejného zdravotníctva, máme tam svojho spojenca, ktorý by nám vedel pomôcť a poradiť, s Maďarmi by sme sa vedeli tiež dohodnúť a o Poliakoch tiež nemám pochybnosti... No, je to dosť nezrelý nápad, ale napadlo mi to už dávnejšie, presnejšie vlani v Amsterdame, kde bola podobná zostava účastníkov a bolo to inšpiratívne a obohacujúce pre všetkých zúčastnených...*“

Na záver sa mi ešte žiada povedať, že by to bola paráda, keby sa krajina, ktorej sa ako prvej na svete podarilo vďaka plošnému očkovaciemu programu eradikovať detskú obrnu, prihlásila k tomuto dedičstvu a začala sa pravidelnejšie venovať tým, ktorí detskú obrnu reálne prekonali a ktorí dnes okrem bežných prejavov starnutia čelia aj následkom detskej obrny. Že to často krát nie je med lízať, vedeli by sme rozprávať všetci...

Štefan Grajčár

Novinky EPU

Pán John McFarlane, prezident Európskej únie polio (EPU; www.europeanpolio.eu) poslal 7. októbra 2015 správu všetkým členským organizáciám EPU, ako aj ďalším partnerským organizáciám, podľa ktorej Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) vyhlásila, že Polio vírus typ 2 bol oficiálne vyhlásený ako eradikovaný v priebehu posledných týždňov na celom svete a vydala o tom príslušnú deklaráciu. WHO súčasne deklaratívne oznámila, že v Nigérii bola poliomyelitída definitívne eradikovaná

a poslednými dvomi endemickými krajinami, kde sa polio ešte vyskytuje, sú Pakistan a Afganistan.

Je pre nás veľkou ctou a výzvou súčasne, že Valné zhromaždenie EPU sa v roku 2016 uskutoční na Slovensku, najpravdepodobnejšie v Piešťanoch, a to v termíne od 3. do 5. júna 2016. Prípravy tohto podujatia sa už začali, veríme, že zástupcom organizácií obrnárov z viac ako 20 krajín Európy dokážeme vytvoriť nielen dôstojné podmienky na rokovanie, ale aj ukázať im aspoň kúsok z našej krajiny a to, na čo by sme mohli byť hrdí. Ak by ste sa do príprav chceli zapojiť aj vy, dajte nám vedieť (najlepšie predsedovi ☺).

Z tlače:

Ukrajinu po devatenácti letech opět děsí obrna. A vakcín se nedostává

KYJEV/PRAHA Čtyřletý Ukrajinec Vadim a desetiměsíční dívka Bohdana překonali dětskou obrnu. Ještě před několika týdny nebyly prognózy optimistické – virové infekční onemocnění se lékařům nedařilo zvládnout. Děti byly ohroženy na životě. Ve čtvrtek lékaři s ulehčením oznámili, že oba žijí. Ovšem mají trvalé následky. Jde o první případy tohoto onemocnění v Evropě od roku 2010.

Na Ukrajině se naposledy choroba objevila v roce 1996. Teď je, zdá se, zpět. Nemoc se do země vrátila především kvůli katastrofálně nízké proočkovanosti. Potřebné vakcíny přitom leží ve skladech.

„Vloni jsme pokryli vakcínami proti obrně 49 procent z těch, kteří by měli být očkováni. Letos dokonce jen 15 procent. A není to jen proto, že nejsou vakcíny, ale protože se tím pořádně nikdo nezabývá,“ prohlásil tento týden ministr zdravotnictví Ukrajiny Alexandr Kvitašvili.

Mezitím se vedení Zakarpatské oblasti, kde byly oba případy nákazy odhaleny, ohradilo proti původní diagnóze. Údajně jde možná o nějakou jinou příčinu ochrnutí než obrnu. Oblastní úřady i lékaři nechtějí na Zakarpatsku nechat nálepku „nakažlivé“ oblasti, která není schopna zajistit proočkování obyvatelstva, čímž by bylo nebezpečí šíření choroby zažehnáno.

Primář infekční oblastní nemocnice v Zakarpatsku Michail Poljak ovšem uvedl, že očkovat nemůže, neboť nemá čím. Prý má nyní k dispozici jen 15 procent z toho počtu vakcín, které by potřeboval. Když se k tomu přidají

rodiče, kteří stále častěji očkování odmítají (tento trend nastoupil po roce 2009, kdy údajně po očkování proti obrně zemřelo dítě, případ ale nebyl potvrzen), lze situaci charakterizovat jako alarmující – proočkovanost je tragicky nízká.

Obě děti jsou ze sociálně slabých rodin – nežijí ale ve společné domácnosti, nýbrž 30 kilometrů daleko od sebe, takže se pravděpodobně nemohly jedno od druhého nakazit. Vadim je z Rachovského a Bohdana z Ťjačevského okresu. Rodiče chlapce očkování rezolutně odmítli. Mladší dívka zatím nebyla schopna vakcinace ze zdravotních důvodů. Vadim dokonce už opět navštěvuje školku. Zakázat mu to nelze. Ukrajinské zákony totiž nepodmiňují návštěvu dětských kolektivních zařízení očkováním proti infekčním nemocem.

Podezřelé případy

Obrna možná nepostihla pouze tyto dvě děti. Úřady Zakarpatska přiznávají s odvoláním na lékaře, že se v jejich oblasti letos už 12 osob obrátilo na zdravotníky s příznaky odpovídajícími dětské obrně. Vloni bylo takových podezřelých případů osm, předloni třináct. Po laboratorních testech ale byla pryč obrna vždy vyloučena. Jak zdůraznil Markovič, je to jasný důkaz toho, že poliovirus, který nemoc způsobuje, na Zakarpatsku nepředstavuje žádné nebezpečí.

Jenže poradkyně prezidenta Petra Porošenka, poslankyně a zkušená lékařka Olha Bohomolecová již potvrdila, že původní diagnóza byla správná. Jedná se o nakažlivou dětskou obrnu.

V roce 2014 UNICEF a Světová zdravotnická organizace oznámily, že dětská obrna může na Ukrajině vypuknout v jakoukoliv chvíli, a to kvůli katastrofálně nízké úrovni proočkovanosti. I proto v květnu 2015 UNICEF předal ukrajinské straně 600 tisíc dávek vakcín. Jenže sérum je stále ve skladech a jeho použití brání nesmyslně složitý byrokratický systém a řada formálních překážek.

Ukrajina patří na „černý seznam“ třinácti zemí, které představují akutní nebezpečí s ohledem na možnost vypuknutí epidemie obrny. V současnosti se nemoc aktivně vyskytuje pouze v Afghánistánu, Pákistánu, Indii a několika afrických státech.

Zdroj (13. 9. 2015):

http://www.lidovky.cz/ukrajinu-po-devatenacti-letech-opet-desi-obrna-a-vakcin-se-nedostava-116-/zpravy-svet.aspx?c=A150911_165813_ln_zahranici_msl

Konferencia SZÚ o polio v Prahe

My, postihnutí polio, veľmi dobre vieme, že očkovanie proti prenosnej detskej obrne zabráni nielen ochoreniu, ale tiež prípadným neskorým následkom – postpoliomyelitickému syndrómu. Podľa štatistík WHO žije v súčasnom období na svete asi dvanásť miliónov ľudí, ktorí majú väčšie či menšie následky po prekonanej poliomyelitide. V tomto roku uplynie 55 rokov od zahájenia plošného očkovania proti poliomyelitide v Československu. Tento očkovací program bol veľmi úspešný, pretože už v roku 1960 mohlo Československo ako prvé na svete deklarovať elimináciu poliomyelitidy, t.j. stav dlhodobého územného prerušenia procesu nákazy.

Prečo sú teda poliomyelitida a post-poliomyelitický syndrom stále aktuálne? Nad tým sa zamýšľal Státní zdravotní ústav (SZÚ) v Prahe. Jeden z aspektov zorganizovať jednodennú konferenciu bol fakt, že stále viacej rodičov odmieta dávať svoje deti očkovať, niektorí z nich si myslia, že je už zbytočné očkovanie proti poliu. A je tu aktuálna epidemiologická situácia vo svete. Poliovirus sa stále vyskytuje v mnohých krajinách, ako sú Pakistan, Afganistan, Nigéria, Kamerun, Etiópia, Rovníková Guinea, Irak, Somálsko a Sýria. Tento rok boli dokonca potvrdené dva prípady na Ukrajine.

Hlavnou organizátorkou konferencie bola MUDr. Kateřina Fabiánová, odborná pracovníčka Centra epidemiológie a imunológie, oddelenia epidemiológie infekčných chorôb SZÚ. Aby lepšie poznala život ľudí, postihnutých následkami po prekonanej poliomyelitide, prijala pozvanie Asociácie polio ČR na Festival Obrnáři obrnárom a o obrnároch. Tento prebiehal tradične v Janských Lázních posledný septembrový víkend. Pani doktorka bola oficiálne predstavená na členskej schôdzi, kde informovala o súčasnej situácii a pripravovanej konferencii. V spolupráci s Českou televíziou natočili spot do hlavného vysielania večerného spravodajstva. V priebehu festivalu spolu s manželom zozbierali ďalšie informácie a skúsenosti neľahkého života obrnárov. Zúčastňovali sa všetkých akcií v rámci festivalu a tak sa stali milou súčasťou nášho veľkého kolektívu. Z toho vyplynulo, že sme naopak my, obrnáři, prisľúbili účasť na už spomínanej konferencii, ktorej sme sa stali spoluorganizátormi.

Odborná konferencia sa uskutočnila 22. októbra v SZÚ pod trojnázvom *Postpoliomyelitický syndrom, Přenosná dětská obrna, 55 let od zavedení plošného očkování v ČR*. Po vysoko odborných prednáškach nasledovali Polio kazuistiky. Najprv pani doktorka Fabiánová prezentovala zozbierané prípady životov obrnárov v troch medailónoch a to doc. RNDr. Vladimíra Vondrejse, CSc. z Prahy, Františka Fuxa z Brna a Károlya Felegyiho z Maďarska. Nasledovali vystúpenia MUDr. Elišky Bébrovej, JUDr. Jana Hutaře

a MUDr. Marty Langmeierovej, CSc. z Prahy. Premietol sa rozhovor s doc. MUDr. Jiřím Vaništou, CSc., emeritným prednostom kliniky infekčných chorôb IPVZ. Svojim životným príbehom československej obrnárky som prispela i ja.

Musím uznať, že obrnári tvorili skoro polovicu účastníkov konferencie. I keď pre nás tu odzneli všetko známe informácie, verím, že sme podporili myšlienku potreby očkovania proti prenosnej detskej obrne.

Informácia pod čiarou: SZÚ chce videozáznam z konferencie umiestniť na svoje webové stránky. Ak máte záujem, sledujte **www.szuz.cz**.

Marika Mruzková, Ostrava

Prvé rady zaplnili obrnári.

Pani doktorka Fabiánová pri vystúpení

Setkání ve Velkých Losinách podruhé aneb Návrat Šestáků

11. 9. – 13. 9. 2015

Když jsme si 28. září 2014 říkali ahoj, nashle, tak zase za rok, zdálo se nám to neskutečně dale-

ko. Všichni jsme si přáli, aby náš spontánní první sraz po 40 letech dal vzniknout nové, krásné tradici.

Dáme se zase dohromady? Najdeme další kamarády, kteří s námi byli léta už jen ve vzpomínkách a na vybledlých fotografiích? Přijedou? Najdou k nám cestu další slovenští přátelé? Tyto a podobné otázky se nám vkrádaly od okamžiku, kdy jsme se ve Velkých Losinách po letech opět rozloučili.

A najednou se všechny obavy rozptýlily, protože na Facebooku zavelel obětavý organizátor Zdeněk Špalek: „Kdo se chce zúčastnit v září 2. srazu v Losinách, přihlášky sem.“ Podmínkou i nadále zůstávalo, že přihlášený prošel v dětství legendární budovou VI, dnešní Šárkou. Za slovenské obmnáře Zdeňkovi vydatně pomáhal Ondrej Mocko.

A protože jsme byli vždycky kamarádští a zůstali jsme takoví i v našem vyzrálém věku, neodmítli jsme účast ani ostatním zájemcům, kteří se za námi rozhodli přijet podívat a chtěli s námi prožít v malebné krajině pod Jeseníky alespoň pár společných chvil. Pro nás důkaz o tom, že se první sraz vydařil.

Pro Zdeňka začal organizační kolotoč, pro přihlášené očekávání, jak to všechno dopadne. Všichni jsme si přáli, ať se ve zdraví v září sejdem.

Kdo kde bude spát, kolik nás bude, kdo má nějaké individuální požadavky. Změna střídala změnu, ale Zdeněk si se vším bravurně poradil. Centrální ubytování bylo zajištěno na Horince, někteří z nás byli ve Švihákově, U Mrázků, na Trese.

Protože s prázdným žaludkem jde všechno hůř a jídlo je třeba zapít, byla předjednaná už i Řady „šestáků“ se vesele rozrůstaly. Z předpokládaného počtu kolem pětadvaceti účastníků jsme pomalu, ale jistě šplhali ke čtyřicítce. Páteční seznamovací večere. Zde nám sice nastaly nečekané problémy, ale problémy jsme nuceni zvládat celý život, takže jsme je zvládli i tentokrát. Po zkušenos-

tech z loňska se doladil program a 2. srazu ve Velkých Losinách už nic nebránilo.

Takže teď už jen zbývalo zabalit, nenechat doma dobrou náladu a zapakovat si příjezd do lázní. No, proti dětství byl asi veselejší, ale to chvění kolem srdce bylo stejné.

Kamarádi ze Slovenska přijeli už ve čtvrtek 10. 9. a někteří z nás z Čech i Moravy toho využili a přijeli také. Každý den navíc byl jen k dobru. Čtvrtek byl věnován individuálním procházkám po lázních společně se vzpomínkami, diskutovali jsme o změnách, hledali jsme, co zůstalo jako kdysi, co je nové a jiné. Vesele se posedělo na „Trojce“, potkávali se první známí neznámí. Večer jsme se sešli na Horince, povídali si a těšili jsme se na den D.

V pátek 11. 9. od 17:00 hodin jsme se začali scházet v pizzerii Istria,

kde jsme se poznávali i nepoznávali. Kdo měl sebou fotku, chtěl najít ostatní, někdy se podařilo, někdy ne. A jak už to tak k nám nějak patří od dětství, přišly ke slovu kytary a zpěv. Zpívaly se písničky české, moravské, slovenské, lidové, taneční i country. Poklidnou pizzerii zněl náš zpěv až

do nočních hodin, kdy jsme se po-

malu začali rozcházet „na pokoje“.

V sobotu v půl desáté jsme se sešli u „šestky“, kde už na nás čekala paní Kopecká z lázní a přišla za námi sestřička Koudelková (Rýznarová).

Společně jsme tradičně zaplnili výklenek v klubovně u stolu, který teď už pamatuje nejen naše dětství, ale i první sraz.

A dle sdělení paní Kopecké bude zachován, takže se i příště sejdem

u něj. Ty, co přijeli poprvé, stručně seznámila s historií lázní a pak už jsme povídali o našich vzpomínkách a současnosti. Následovala prohlídka budovy, tělocvičny, balneo provozu i moderních jídelních prostor, které slouží zároveň jako kavárna.

Společně jsme navštívili hřbitov, kde jsme uctili památku těch, kteří o nás s láskou a někdy „tvrdě“, jinak to nešlo, pečovali. Položili jsme květiny u hrobu sestřičky Kolářové, na kterou svorně vzpomínáme jako na naši druhou mámu. Nezapomněli jsme na manžele Vallovi, Rašnerovi, na pana Mrnku i pana Hamalu, zapálili jsme svíčky a přesunuli jsme se na oběd k Mrázkům.

Odpoledne jsme příjemně strávili na „trojce“, někteří individuálně v Losinách a okolí nebo v bazéně. Večer jsme se sešli ke slavnostní večeři v jídelně Elišky.

No, a protože nás bylo letos moc a do lázeňské kavárny jsme se už nevešli, přesunuli jsme se do pizzerie Istrie, kde jsme ještě zavzpomínali, zazpívali, honem si povídali, ale také už plánovali sraz příští. V sobotu za námi večer přišla na chvíli sestřička Mádrová.

Prestože se na nás už podepsala únava, užili jsme si naplno i poslední večer setkání a v neděli plní dojmů

a zážitku jsme se rozjeli do svých domovů.

Co říci na závěr? Snad, že se vše opět vydařilo, účastníci byli spokojeni a že se po kratší pauze vrhne do příprav setkání třetího.

Poděkování:

Lázním Velké Losiny – paní Kopecové

Pizzerii Istrie – majiteli a personálu za obrovské pochopení a vstřícnost

Organizátorům Zdeňkovi Špalkovi

Ondrovi Mockovi, Tamaře Kubicové

Jesenné zasadnutie Republikovej rady SZTP v Kremnici

V Kremnici sa v nedeľu 13. septembra 2015 uskutočnilo zasadnutie Republikovej rady SZTP – konalo sa v nadväznosti na už 11. ročník celoslovenskej súťaže v prednese poézie, prózy a v speve, ktorú SZTP už tradične organizuje v priestoroch rekreačného zariadenia Toliar. Na súťaži sme ani tento rok nemali žiadneho svojho zástupcu, žiadnu cenu sme teda ani nezískali, z ohlasov tých, ktorí tam boli, však viem, že to bolo vydarené podujatie.

Na programe zasadnutia RR SZTP bolo desať bodov, vyberám z nich niekoľko najdôležitejších:

- RR SZTP prijala uznesenie o odpredaji nehnuteľnosti na Narcisovej ul. v Košiciach, čím sa končia dlhoročné spory ohľadom jej dávnejšie započatej a stále nedokončenej rekonštrukcie, na ktorú však SZTP ako celok nemá finančné prostriedky (v čase, keď o tom píšem, je už nehnuteľnosť predaná a vec je tým pádom definitívne uzavretá).
- Ministerstvo financií SR podpísalo s mimovládnymi organizáciami memorandum o stabilite a transparentnosti daňového financovania mimovládnych organizácií – je to nepochybne dobrá správa aj pre nás, znamená to, že prinajmenšom niekoľko nasledujúcich rokov môžeme počítať s nejakými finančnými prostriedkami, ktoré získame prostredníctvom dvojpercentného podielu z daní fyzických a právnických osôb.
- Členov RR SZTP som informoval o príprave a obsahu tzv. Alternatívnej

správy k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorú vypracovala Národná rada občanov so zdravotným postihnutím a v auguste 2015 zaslala do sídla OSN v Európe v Ženeve. Podrobnejšie o obsahu Alternatívnej správy, na ktorej tvorbe sme sa výrazne podieľali aj my (na základe poverenia Republikovej rady som zastupoval SZTP ako celok), budeme informovať v nasledujúcom čísle nášho Informátora.

- RR SZTP uznesením vyjadrila podporu kandidatúre p. JUDr. Lýdie Brichtovej na komisárku pre osoby so zdravotným postihnutím – voľbu tohto komisára spolu s voľbou komisára pre deti bude mať na programe posledná, novembrová schôdza Národnej rady SR.
- Pobytové zariadenie Relax Štúrovo je naďalej pripravené poskytovať svoje služby záujemcom, členom SZTP, podmienky jeho využívania ostávajú nezmenené (podrobnejšie informácie nájdete na stránke zariadenia www.src-relax.sk). V diskusii k tomuto bodu však viacerí členovia RR SZTP poukázali na to, že bez výraznejších investícií nebude možné zariadenie dlhodobejšie udržať a hrozí jeho zánik.
- Oslavy Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutím sa budúci rok uskutočnia v Trebišove v termíne od 14. do 16. júla 2016 s tým, že posledný deň bude vyhradený zjazdu SZTP.
- S uvedeným bezprostredne súvisí aj informácia, že rok 2016 je rokom, v ktorom sa uskutoční jednak zjazd SZTP, ale aj výročné členské schôdza organizácií v celej štruktúre SZTP, teda aj našej Asociácie polio. Bude to teda i rok volebný, keď sa uskutočnia voľby do orgánov SZTP na všetkých úrovniach – od základných organizácií a špecifických organizácií s celorepublikovou pôsobnosťou (to sme aj my) až po Republikovú radu SZTP.

Voľby do Rady Asociácie polio v SR a do Kontrolnej komisie (KK) sa uskutočnia na jar 2016 podobne ako v minulých rokoch, teda korešpondenčne – prosíme a vyzývame všetkých našich členov, ktorí majú záujem podieľať sa týmto spôsobom na činnosti našej organizácie alebo vedia o niekom, kto by sa na to hodil, aby svoje návrhy na kandidátku do Rady a KK zaslali akýmkoľvek spôsobom (mailom, písomne, telefonicky) ktorémukoľvek členovi súčasnej Rady a KK, a to najneskôr do 31. januára 2016. Vo februári 2016 rozošleme členom našej organizácie hlasovacie lístky, na ktorých budú uvedené mená všetkých, ktorí budú kandidovať do oboch našich orgánov. Výročná členská schôdza, na ktorej budú zverejnené výsledky týchto volieb, sa uskutoční potom v máji 2016 v Piešťanoch, podrobnejšie vás o tom budeme informovať na jar 2016.

Štefan Grajčár

MDOZP – Hokovce

Už viac rokov je zaužívané, že Medzinárodný deň osôb so zdravotným postihnutím sa koná začiatkom leta. Nebolo to inak ani tento rok, keď sme sa pri tejto príležitosti stretli v Park hoteli v Hokovciach. Podujatie začínalo 1. júla a končilo 3. júla raňajkami. Asociáciu polio zastupovali Š. Grajcár, J. Köböl, Manželia Šebianovci, A. Chochuľová a moja maličkosť. Prvý deň sa celé dopoludnie schádzali účastníci z celého Slovenska. Po ubytovaní bol obed a o 14,00 začali športové hry. Súťažilo sa v týchto disciplínach: hod granátom na cieľ, hod šípkami, ruské kolký, hod do basketbalového koša, streľba zo vzduchovky, plávanie, preteky v jazde vozíčkarov. Naša asociácia nezostala v hanbe a manželia Šebianovi získali 2 medaily – Janka obsadila 2. miesto v ruských kolkoch a Dušan tiež 2. miesto v plávaní.

Zástupcovia Asociácie polio na MDOZP

Záver prvého dňa spríjemnilo vystúpenie ochotníckeho divadla s hrou „Šťastný lós“. Po skončení predstavenia sa ešte hralo a spievalo pri harmo-
nike do neskorej noci. Druhý deň dopoludnia bol odborný seminár k so-
ciálnym otázkam a prezentácia zdravotníckych pomôcok. Na popoludnie
si každý mohol vybrať z ponúkaného programu: Fakultatívny zájazd do
Levic s návštevou Levického hradu, v rámci toho aj Tekovského múzea.

Zaujímavé bolo aj vidieť zrekonštruovanú a obnovenú synagógu z roku 1853, v ktorej sa v súčasnosti konajú koncerty, divadlá, výstavy. Tí, ktorí nešli do Levíc mohli si prezrieť zrenovovaný kaštieľ Földváriovcov s pekným anglickým parkom, alebo si mohli zaplávať v hoteli, kde boli k dispozícii dva bazény – vonkajší a vnútorný. Mnohí účastníci využili aj možnosť masáže.

A už tu bol večer druhého dňa. Úvodom boli ocenení členovia SZTP. Medzi nimi bol aj náš predseda Štefan Grajcár, ktorý za svoju obetavú prácu dostal striebornú medailu. Po odovzdaní všetkých ocenení nastala tá pravá zábava so živou hudbou. Program spestrila aj bohatá tombola.

A nastalo ráno s odchodom domov. Na tomto podujatí sme stretli mnoho známych z celého Slovenska. Lúčili sme sa s tým, že na budúci rok sa stretneme v Trebišove v dňoch 14. – 16. júla 2016.

Dovidenia priatelia!

Alica Suchá

*Predsedníčka SZTP odovzdáva
ocenenie Š. Grajcárovi*

Manželia Šebianovci s diplomom

Víkendový pobyt v roku 2015

Tak ako po iné roky, aj v roku 2015 sa víkendový pobyt uskutočnil v hoteli Satelit v Piešťanoch. Rozdiel bol v tom, že sme tento pobyt mali predĺžený o 1 deň, t.j. začínali sme už vo štvrtok. Všetci účastníci privítali túto zmenu s nadšením. Počasie bolo tiež ideálne a tak sme si užili tieto dni na menšie prechádzky po meste a na ostrov, ako aj na posedenia pri zmrzline. Nechýbala ani diskotéka.

a.s.

Horúce leto v Dudinciach 2015

Vybozkávala som si svojich domácich miláčikov, Gínka a Riška, a slúbila som im pri návrate nejakú mlsotu. Takto sa to začalo... V nedeľu 9. augusta, skoro ráno, sme z juhu Slovenska vyrazili na radostnú a dlho očakávanú dovolenku. Hneď ráno teplomer ukazoval takmer 30 °C! Cesta nám ubiehala dosť rýchlo, keďže bolo na cestách málo áut. Ondrejovi sa dobre jazdilo s našim novým „fárom Vincenzom“. Blízko pred Dudincami nás priamo pri ceste vítala rodinka bocianov a malých sokolíkov. Krátko po 9. hodine sme dorazili do cieľa nášho pobytu. Hneď pred hotelom sme si všimli nové golfové ihrisko. Krásne a vkusne vybudované, s jazierkom a fontánkou lemovanou kvetmi a drevinami. Pri recepcii sme sa zvitáli s kamarátkami z východu, .. Anka, Monika a Martuška, krásne opálené, oddýchnuté, no čo vám poviem, hotové herečky. Prekvapilo a potešilo nás zároveň, že sme mali tak skoro pripravenú izbu! Postupne prichádzali aj ostatní účastníci rekondičného pobytu. Pred recepciou vznikol a povieval príjemný chaos. Každý sa s každým privítal, bozkal. Prvá cesta viedla asi pod sprchy, keďže všade aj na izbách bolo strašne, strašne horúco. V klimatizovanej jedálni nás čakal dobrý obed, s ovocím a zákuskom. My s Ondrejom sme po štvrtý raz v tomto hoteli, vždy sa niečo prerábalo, ale tento krát bolo konečne všetko OK. K hotelu pristavili nové wellness centrum, kde sme denne chodili na príjemné a zdraviu prospešné procedúry. Maséri sa javili ako vynikajúci, nové masážne vane, personál ochotný, raj na zemi. V horúčavách sa nedalo moc chodiť na prechádzky, či výlety, takže väčšina z nás trávila chvíle vo vode vnútorného bazéna, kde tiež prebiehali veselé debaty. Príjemne bolo na trávičke pod stromami, prevažne borovicami, kde sme chytali bronz. Chvíle medzi kúpaním a opaľovaním, sme dopĺňali občerstvením na terase kaviarne, kde nás prevažne obsluhovala usmievavá čašníčka. Niektorí si, po večeri, išli zahrat bowling. Gejza so Zuzkou boli

jednoznačne najlepší ! Aj náš Juraj, od hudobného pultu, nesklamal, hral síce len jeden večer, ale snažil sa o to viac púšťať dobrú hudbu do tanca aj na počúvanie. Po večeri sme sa stretávali zvyčajne na už spomínanej terase, kde nám Janko a Ondrej hrali na gitarách nestarnúce, ale aj moderné pesničky, pri ktorých sme si spoločne zaspievali. Janko nám predstavil svoju novú gitaru „Jumbo“, ktorá mala pekný zvuk. Podaktorí naši členovia sa pochválili novým autom a odovzdávali si skúsenosti. Jeden z večerov sme si pripomenuli Jankine okružle jubileum, ku ktorému prispeli všetci svojim spevom za sprievodu našich gitaristov. Pridal sa aj Ferko so svojou fú kacou harmonikou, takže zábava bola výborná. Jožko, Ferko a ostatní, od srdca spievali krásne ľudové piesne. Veľa sme sa nasmiali, zabavili aj pri tombole. Dokonca aj predseda Štefan nevydržal, a zaspieval nám známú francúzsku pieseň. Len tak ďalej, Števo ! Neobyčajné čaro mali dôverné nočné rozhovory na izbách, pri pohári vína. Pre mňa boli najkrajšie rána, okolo 6. hod., keď som trocha rozjímala a sledovala vychádzajúce slnko. Na to sme s milou Elinkou (najmenší štvornohý člen AP) išli na prechádzku. Záhradníci postupne polievali celý kúpeľný areál, aby osviežili kvety, trávnaté plochy a celkovo ranný vzduch. S Elinkou sme sa vybláznili a vychutnali ranné ticho, popritom sme sledovali vtáčatá, ako sa kúpu vo vode a veselo čvrikajú. Medzitým išli zamestnanci do práce. Aj vtedy som si uvedomila, ako nám je dobre, že sa všetci o nás starajú, a verte, že v tých horúčavách to nemali vôbec ľahké. Patrí im veľká vďaka ! Pomerne rýchlo ubehol náš rekondičný pobyt, až tak, že sme sa nestihli porozprávať so všetkými účastníkmi. Ale nič nie je stratené, pretože sa na ďalší rok znova môžeme stretnúť, a to snáď aj v inom prostredí. Myslím si, že sme si v Dudinciach všetci výborne oddýchli, a budeme spomínať na spoločné chvíle a zážitky.

Zdraví vás Majuš s Ondrejom M.

Moja púť do Fatimy

Jednou z veľmi krásnych poučných, ale aj náročných, dovoleníek môjho postproduktívneho veku bola náboženská púť do Turína, Santiaga de Compostela, Lúrd a Fatimy.

Naša krásna púť začala v podvečerných hodinách zrazom účastníkov v Bratislave. Nočnou nonstop jazdou s krátkymi prestávkami na občerstvenie cez Rakúsko a Taliansko sme dorazili do Turína. Prehliadku mesta sme zahájili areálom Valdoco v Kláštore saleziánov Dona Bosca. Po prehliadke kláštora a sv. omši v kaplnke s pozostatkami Dona Bosca sme pešou prehliadkou mestom prišli k Dómu sv. Jána Krstiteľa, kde je uložená vzácna

relikvia Turínske plátno s odtlačkami Kristovho tela. Verejnosť má možnosť vidieť iba kópiu, pretože originál plátna sa vystavuje iba raz za desať rokov pri výročných bohoslužbách. Následne sme si prešli staré mesto s prekrásnym námestím, kde sme si oddýchlí a vychutnali dobrú taliansku zmrzlinu.

Nočnou jazdou cez Monte Carlo, Monako, Nice a Marseille sme pokračovali smerom k Lurdom, do ktorých sme dorazili v predpoludňajších hodinách. Pešou prehliadkou mestečka sme sa zoznámili so svetoznámy mýtnickým mestečkom, so zachovalou pevnosťou nad mestom. Večer sme sa zúčastnili modlitieb ruženca pod holým nebom s nasledovnou sviečkovou procesiou okolo námestia, k soche Panny Márie Lurdskej. Skutočným zážitkom pre mňa, ale určite aj ostatných veriacich, bola tá nesmierna kakovosť modlitieb ruženca a náboženských spevov od latinčiny cez nemčinu, angličtinu, slovenčinu až po japončinu alebo čínštinu. Po raňajkách sme mali slovenskú sv. omšu v kaplnke katedrály a absolvovali sme procesiu k Jaskyni zjavenia a prameňu zázračnej vody. Zúčastnili sme sa aj očistného kúpeľa v tejto vode v areáli k tomu účelu prispôbenému. Večer sme sa zúčastnili omše v podzemnej Bazilike Pia X. s kapacitou okolo 20-tisíc veriacich s následným vystavením Sviatosti oltárnej. Táto omša je určená hlavne pre veľké množstvo zdravotne postihnutých pacientov so svojimi asistentmi z Rádu maltézskych rytierov v ich historických uniformách. Po raňajkách, tretí deň náboženského programu na týchto posvätných miestach sme absolvovali krížovú cestu so zastaveniami vytesanými z dreva v nadživotných veľkostiach. Ešte raz sme si pozreli komplex bázilik a mestečko a opustili sme Lurdy.

Opäť nočnou jazdou, hlbokými údoliami pohoria Pyrenej a následne pobrežím Biskajského zálivu cez San Sebastián a Gijón do Santiaga de Compostela, najznámejšieho pútnického miesta, ktoré sa považuje za Jeruzalem na západnej pologuli. Tu končia nespočetné pešie pútnické trasy zo všetkých smerov Európy, z Ovieda, z Porta, zo Sarra, ktoré trvajú asi 5 až 10 dní. Ale výnimkou nie sú ani pútnici z Paríža či z nórskeho Nidarosu (dnes Trondheimu). Pútnickým suvenírom okrem denníka potvrdeného pútnickými ubytovňami sa stane tzv. Dekréto Compostelo, pútnická palica, nádobka z tekvičky na pitie a mušla v tvare lastúry na stravu. V Bazilike sv. Jakuba z trinásteho storočia sa nachádza hrob sv. Jakuba apoštola, patróna Španielska, ktorý sa pričínal o jeho evanjelizáciu po svojom príchode z Palestíny, po porážke Jeruzalema. V Bazilike je zachovaná a vystavená relikvia jeho prstu, ktorému sme sa poklonili a odslúžili slovenskú sv. omšu v bočnej kaplnke tejto monumentálnej stavby.

Pred večerom sme sa vydali nočnou jazdou smerom k cieľu nášho putovania s krátkou zastávkou v Porte, druhom najväčšom meste Portugalska, známeho svojim portským vínom a futbalovým klubom FC Porto. Pred

obedom sme dorazili do Fatimy, jedného z najznámejších novodobých pútnických miest. V roku 1917 sa tu zjavovala Panna Mária trom vizionárom a kde títo obdržali posolstvo známe ako Fatimské proroctvo. Absolvovali sme prehliadku Baziliky blahoslavených Francesca, Hyacinty Marto a sestry Lucie, navštívili sme rodný dom týchto vizionárov v neďalekom mestečku Aljustrela a absolvovali sme neobvyklú krížovú cestu, ktorá bola postavená na rovine, uprostred ovocných sádov. Večer sme sa zúčastnili pri kaplnke Zjavenia na modlitbách sv. ruženca a sv. omše, ktorú celebroval náš arcibiskup Ján Sokol. Touto sv. omšou slávil 75. výročie narodenia a 50. výročie kňazskej vysviacky. Po sv. omši sa konal sviečkový sprievod, ktorý viedol náš arcibiskup okolo námestia, k Bazilike a naspäť ku kaplnke. A opäť tá krásna kakofónia náboženských piesní z celého sveta. Nezabudnuteľné.

Po raňajkách sme absolvovali autokarovú návštevu blízkych mestečiek. V Batalhe sme navštívili kláštor zo 14. storočia, majstrovské dielo portugal-skej gotickej architektúry.

V mestečku Alcobaca sme si prezreli cisterciánsky kláštor a najväčší kostol v Portugalsku. Mestečko Nazaré, ktoré sme tiež navštívili, leží na vysokom brehu nad pobrežím Atlantického oceánu. Prví osadníci sa tu vraj usadili po porážke Jeruzalema a pomenovali ho podľa mesta Nazaret. Z toho obdobia vraj pochádza aj malý kostolík, ktorý si osadníci postavili na znak vdaky za záchranu pred Rimanmi a ako relikviu opatrujú hrst zeme z rodnej Palestíny. Na pobrežnej pláži sa niektorí odvážlivci aj okúpali vo veľmi studenom oceáne. Ja som sa odvážil iba po kolená a spomínal som na svoje prvé kúpanie v Baltskom mori. Brrr... V mestečku Coimbre sme navštívili najstaršiu univerzitu v krajine a kaplnku v kláštore Karmelitánok, kde dožila svoj život vizionára sestra Lucia. Tiež sme navštívili výrobu porcelánu, kde sa dodnes ručne vyrábajú, maľujú a vypaľujú drobné suveníry a aj svetoznáme ručne maľované obkladačky. Po návrate do Fatimy sme večer opäť absolvovali náboženský program so sv. ružencom a zúčastnili sa sviečkového sprievodu.

Po raňajkách sme sa vydali na cestu do Lisabonu, ktorý sme si pozreli krátkou autokarovou prehliadkou a z letiska sme sa niektorí cez Zürich a iní cez Brusel dopravili do Viedne a následne do Bratislavy.

Krásna, ale náročná púť, v nás zanechala mnoho dojmov a zážitkov na celý život.

Miloš Stilhammer

Naše rady opustil

Ing. Michal Beličák

Česť jeho pamiatke!

**Asociácia polio v SR vyslovuje veľké poďakovanie
vydavateľstvu Pravda za poskytnutie reklamných
predmetov našej organizácii.**

**Asociácia polio v SR – RŠO SZTP úprimne ďakuje
Odborovému zväzu Slovnaft – OVZOECHOZ
pri Slovnaft, a.s. za finančný dar, ktorým prispeli
na činnosť našej organizácie.**

**Zároveň ďakujeme všetkým, ktorí nám v roku 2015
venovali 2 % z dane z príjmu!
Táto suma dosiahla čiastku 2 320,58 eur.**

***KRÁSNE A POŽEHNANÉ VIANOCE,
DO NOVÉHO ROKU 2016***

***VEĽA ZDRAVIA, ŠŤASTIA A POHODY
PRAJEME VŠETKÝM NAŠIM ČLENOM!***

RADA AP v SR

Jubilanti v roku 2016

60 rokov

7. 1.	Mgr. Gábliková Jana	Bratislava
15. 1.	Mocková Mária	Dunajská Streda
18. 1.	Stašík Stanislav	Prešov
6. 2.	Krajčovičová Janka	Turček
9. 2.	Uhriková Mária	Považská Bystrica
9. 6.	Ing. Grajčárová Gizela	Bratislava
11. 7.	Michalková Margita	Nacina Ves
3. 10.	Mocko Ondrej	Dunajská Streda
25. 10.	Bednár Michal	Levoča
25. 12.	Ing. Mižáková Gabriela	Pavlovce nad Uhom

65 rokov

2. 2.	Drahokoupilová Olga	Praha-Kumstice
23. 3.	Oravcová Mária	Krupina
25. 3.	Petrík Peter	Košice
2. 8.	Baričák Jozef	Čadca
29. 9.	Klukáňová Monika	Žilina
5. 10.	Dovhunová Helena	Vrakuň

70 rokov

14. 2.	Lejsková Soňa	Ostrava-Markánske Hory
22. 2.	Stilhammer Miloš	Bratislava
9. 3.	Ing. Bobek Jaroslav	Čadca
28. 5.	MUDr. Kubolková Zdenka	Šaľa
30. 5.	Lacková Helena	Levoča
10. 6.	Samáková Anna	Trenčín
17. 6.	Balkovská Eva	Košice
25. 6.	Horváth Ernest	Mýtna Ludany

75 rokov

4. 4.	Kužmová Veronika	Humenné
13. 8.	Benčová Rozália	Nesvady
25. 9.	Michaletzová Mária	Bratislava

80 rokov

22. 2.	Pagáčová Jozefína	Partizánske
19. 11.	Krupková Alžbeta	Humenné

Zloženie Rady Asociácie polio v SR

- Predseda:** **PhDr. Štefan Grajčár**, Žehrianska 7, 851 01 Bratislava
Tel.: 02/2070 2336 D (domov), 02/2092 2281Z, 0905/542 748,
e-mail: grajcar@chello.sk, stefan.grajcar@gmail.com
- Podpredsedovia:** **Ing. Vojtech Antošovský**, Kutuzovova 2, 831 03 Bratislava
Tel.: 02/4437 2992 D, 0905/864 489,
e-mail: vojtech.antosovsky@azet.sk
- Ing. Alica Suchá**, Púpavová 24, 841 04 Bratislava
Tel.: 02/6542 7959 D, 0903/949 136
e-mail: suchaalica@gmail.com, a.sucha29@upcmail.sk
- Tajomníčka:** **Mgr. Anna Hmiráková**
M. R. Štefánika 589/68, 907 01 Myjava, tel.: 0904/977 341
e-mail: a.hmirakova@centrum.sk, annah589@gmail.com
- Hospodárka:** **Helena Kánová**, L. Dérera 2, 831 01 Bratislava
Tel.: 02/5477 2951 D, 0914/147 653
- Členovia:** **MUDr. Zuzana Baranová, PhD**
Nám. L. Novomeského 5, 040 01 Košice
Tel.: 055/625 0727 D, 055/640 3688 Z, 0905/317 413
e-mail: zuza.baran@gmail.com
- Ing. Jozef Danek**
Lehotského 4, 811 05 Bratislava, tel.: 02/5249 5417 D, 0907/626 212
e-mail: jdanek@nextra.sk, danek.jozef@gmail.com
- Daniela Kőbőlová**, Malohontská 26/7, 979 01 Rimavská Sobota
Tel.: 047/563 41 39 D, 0904/866 587
e-mail: daniela.kobolova@gmail.com
- Ing. Jozefína Slezáková**
Tematínska 7, 915 01 Nové Mesto n/Váhom
Tel.: 032/7714 403 D, 033/7725 741 Z, 0903/237 285
e-mail: jozefina.slezakova@gmail.com

Kontrolná komisia AP v SR

- Predseda:** **Jana Šebianová**
Novozámocká 2473/3, 960 01 Zvolen
Tel.: 045/5332 148 D, 0908/148 544, e-mail: j.sebianova@gmail.com
- Členovia:** **Ing. Milan Dovhun**
Nekyje na Ostrove 64, 930 25 Vrakúň
Tel.: 0903/141 030, e-mail: hela_milo@hotmail.com
- Miloš Stilhammer**
Bakošova 28, 841 03 Bratislava, tel.: 0911/323 379
e-mail: milos.stilhammer@gmail.com

Informátor Asociácie polio v SR

Vydáva a bezplatne rozširuje pre svojich členov a priaznivcov AP v SR

Zostavila: Ing. Alica Suchá, grafická úprava: Elena Senková, vytlačil: Kartprint
